

6è CONGRÉS FUSTA CONSTRUCTIVA *Ara és la nostra*

Sònia Hdez-Montaña Bou

El paper de la salut en la descarbonització
del sector de la construcció

CAMPUS NORD UPC · 29 I 30 DE NOVEMBRE DE 2023

Descarbonització: transició d'un model intensiu en emissions de CO₂ a un model que no afecti el canvi climàtic

Limitació d'emissions durant la fase d'ús (carboni operatiu)

Estratègies d'aïllament, hermeticitat i eficiència energètica

Emissions durant tot el cicle de vida dels materials de construcció (carboni embegut)

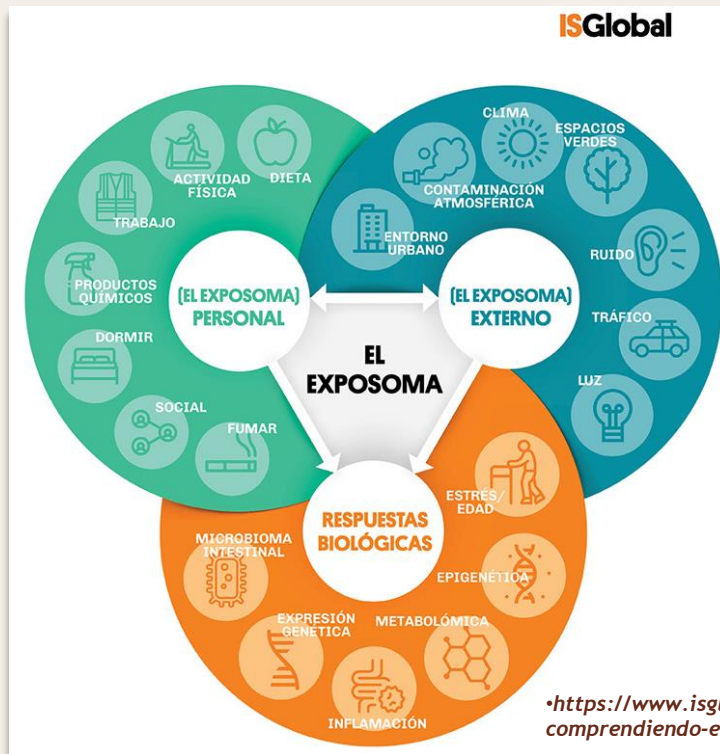
Estratègies de reducció de consum energètic i ús de materials baixos en carboni, de reduït impacte i naturalesa circular

Descarbonitzem només el carboni???

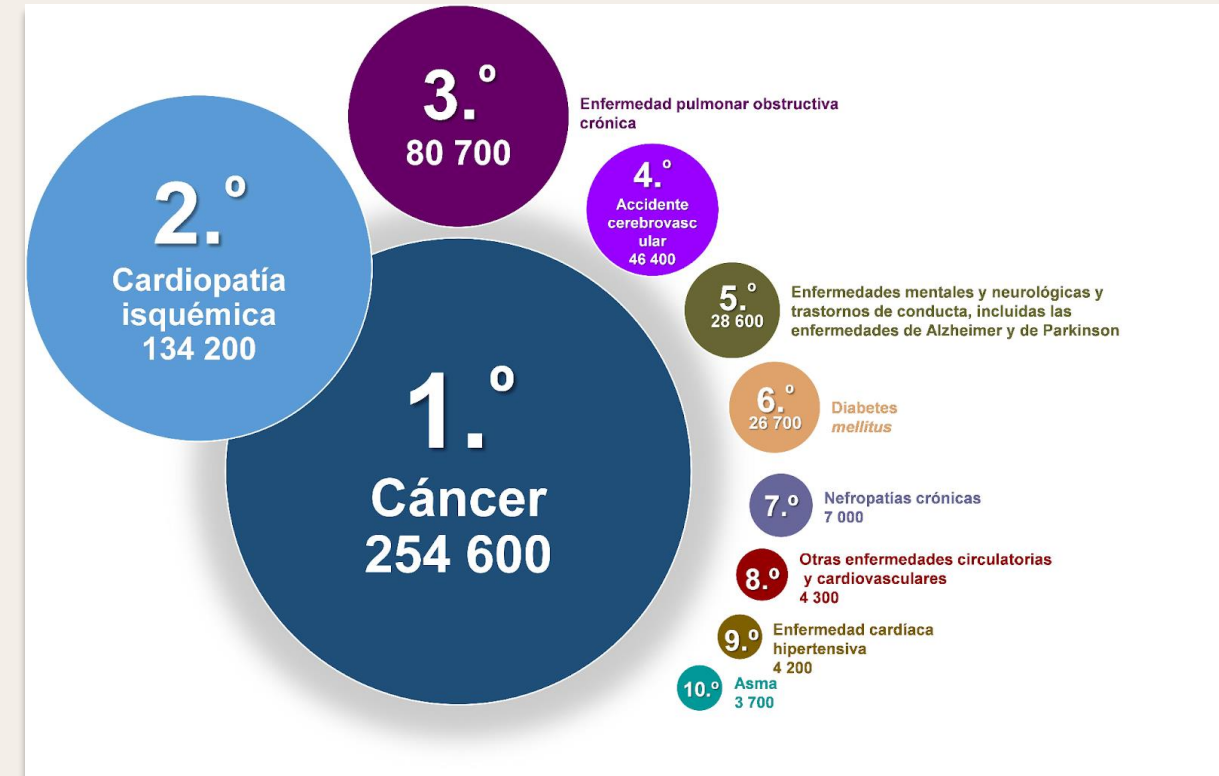
QUÈ PASSA AMB ALTRES IMPACTES?

VISIÓ ONE HEALTH

Exposoma Determinants de salut

•<https://www.isglobal.org/-/el-exposoma-comprendiendo-el-efecto-del-entorno-en-nuestra-salud>

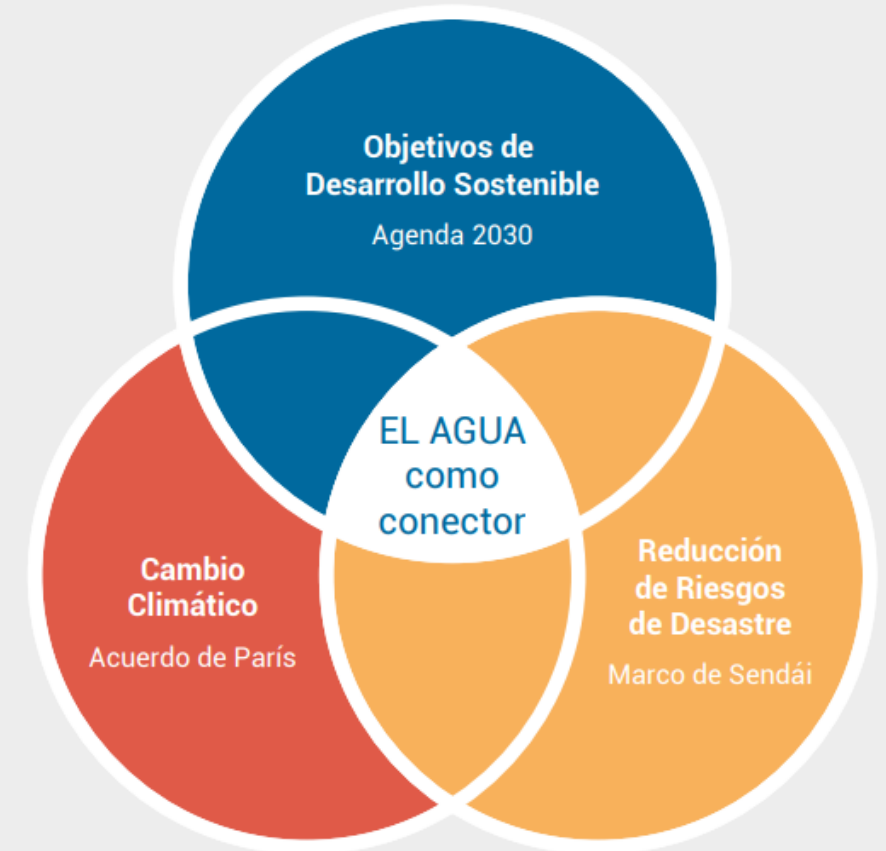
Les deu principals malalties mortals no transmissibles atribuïbles a l'entorn

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ES/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0400&from=LT> AEMA, Healthy environment, healthy lives (2018), basado en la OMS (2016).

Recursos hídrics i desertització

- S'espera una disminució, possiblement de fins a un 40% menys, de les precipitacions mitjanes anuals a les conques atlàntiques, la conca del riu Guadalquivir i el sud de la península ibèrica.

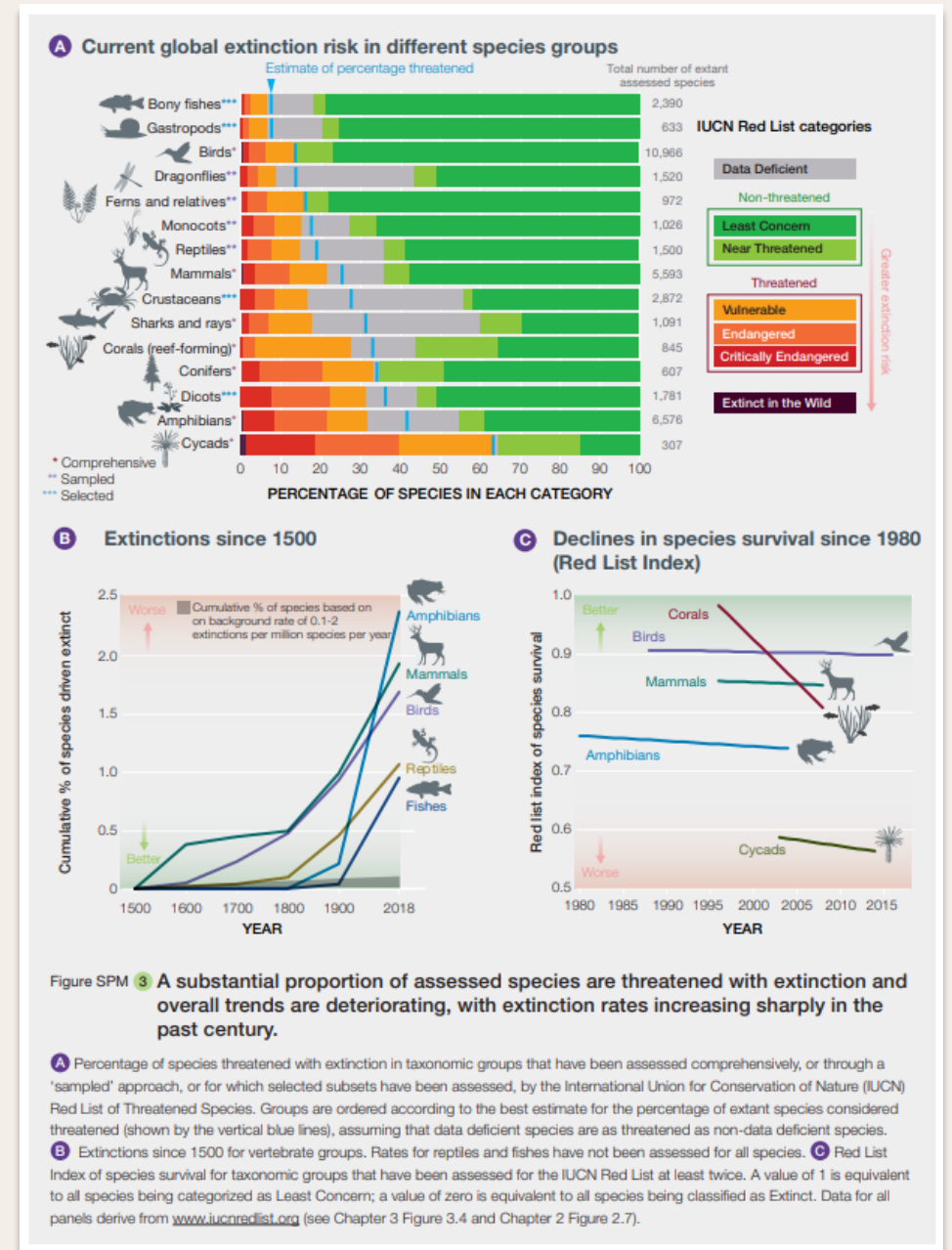
La función del agua como conector entre los compromisos mundiales adoptados en 2015

Biodiversitat

- Un milió d'espècies de plantes i animals estan actualment en perill d'extinció (11,5% de la biodiversitat global)

Contaminació Química

- La contaminació química està reconeguda com un dels “límits planetaris” dins dels quals la humanitat pot operar amb seguretat, i té un impacte advers en altres límits, com ara el canvi climàtic i la integritat de la biosfera.

<https://pubs.acs.org/doi/10.1021/acs.est.9b06379>

Actualment, el CAS (American Chemical Society) enumera 70 milions de substàncies orgàniques i inorgàniques, de les quals s'estima que fins a 100.000 hi poden jugar un paper rellevant dins de la indústria de la construcció. D'aquestes substàncies només una petita fracció s'inclou dins de les diferents metodologies d'avaluació de la toxicitat.

(Jolliet and Fantke 2015) https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-94-017-9744-3_5

Networking human biomarker and hazardous chemical elements from building materials: Systematic literature review and *in vivo* test

Seongju Cho^a, Kyung-Tae Lee^a, Young In Choi^b, Sung Jun Jung^c, Sang-Jun Park^a, Sungchul Bae^a, Juhjung Kim^a

Show more

+ Add to Mendeley Share Cite

<https://doi.org/10.1016/j.buildenv.2021.107603>

Get rights and content

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0360132321000184?via%3Dihub>

https://www.greence.com/sites/default/files/Better_Building_Materials_Guide.pdf

Figure 2-5. Examples of building material ingredients and byproducts that may be harmful during one or multiple stages of the materials life cycle. A typical structure can contain many substances that pose a hazard during the manufacturing phase, use phase, or other stage of the life cycle. Building professionals should be aware of these, and other examples, and evaluate trade-offs between alternative materials.

Contaminació Química

RETARDANTS DE FLAMA

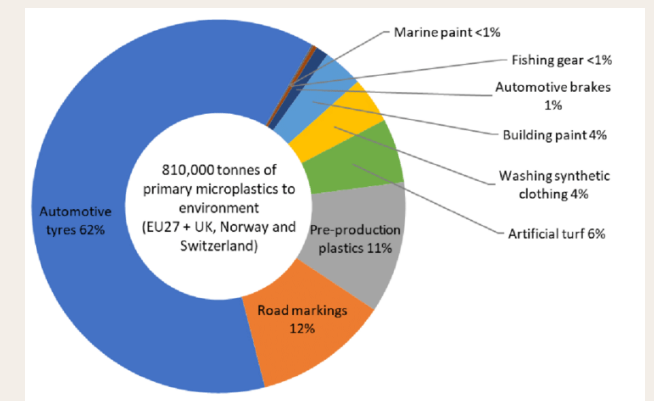
https://echa.europa.eu/documents/10162/2082415/flame_retardants_strategy_en.pdf/9d456b7e-4b62-e31b-712f-16cc51d0e724?t=1678871526283

PLASTIFICANTS

https://susproc.jrc.ec.europa.eu/product-bureau/sites/default/files/2023-01/Preliminary%20ESPR%20WP%20Report_MERGED_CLEAN_.pdf

PVC (cloruro de polivinil), ftalats, PCB (policlorobifenils), HAPs (hidrocarburs aromàtics policíclics presents en combustions), diisocianats (presents en el poliuretà), bisfenol, dioxines, furans...

5 Primary microplastics emissions to water, soil and waste management, EU27 + United Kingdom, Norway and Switzerland, estimated yearly emissions, per cent

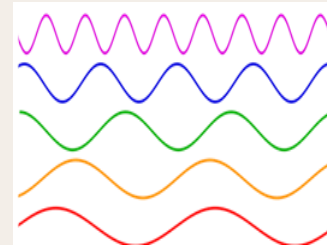
**UNA ESTRUCTURA DE FUSTA NO ÉS
SINÒNIM D'EDIFICI DESCARBONITZAT,
CIRCULAR O SALUDABLE**

Factors de salut en l'edificació

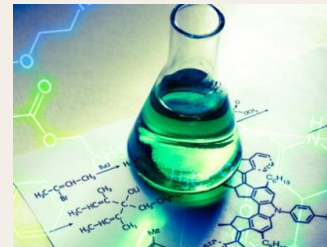
BIOLÒGICS

Fongs i llevats
Bactèries, virus i al·lèrgens

FÍSICS

Higrotèrmia
Radiació ionitzant
Camps electromagnètics
Electricitat estàtica
Il·luminació
Acústica
Ergonomia

QUÍMICS

COVs
COPs
CO, CO₂
Fibres i partícules

PSICOSOCIALS

Psicologia ambiental
Neurociències aplicades a la arquitectura
Biofília
Gènere
Accessibilitat cognitiva, inclusió

**FACTORS
INVISIBLES,
INAUDIBLES,
INTOCABLES,
INOLORS**

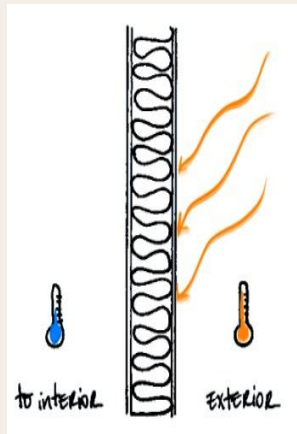

Materials i sistemes constructius

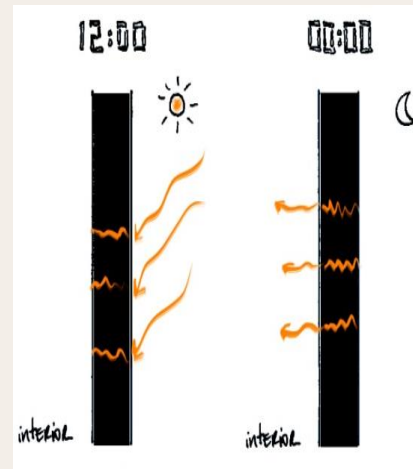
**TERRA
FUSTA
FIBRES VEGETALS
CALÇ
PEDRA**

- **Cicle de vida**
  - Origen altament renovable i proper
  - Facilitat de manipulació i durabilitat
  - Producció de baix impacte ambiental
  - Residus/ reutilització/ reciclabilitat. CIRCULARITAT
- **Economia**
  - Materials senzills, econòmics i locals
- **Estètica/ forma**
  - Versatilitat, solidesa, simplicitat
  - Funcionalitat, ergonomia, bellesa
- **Posada en obra**
  - Tècniques constructives no complexes
- **Política**
  - Lobbys
- **Característiques físiques**
  - Propietats tèrmiques: aïllament, inèrcia
  - Propietats higroscòpiques: regulació de la humitat
  - Sensitivament agradables: sense olors, agradables a la vista
  - no conductors elèctrics o magnètics, que no es carreguin estàticament
- **Incidència sobre la salut**
  - Material saludable, natural i higroscòpic
  - No provoca emissions tòxiques
  - Porus obert sense revestiments plàstics

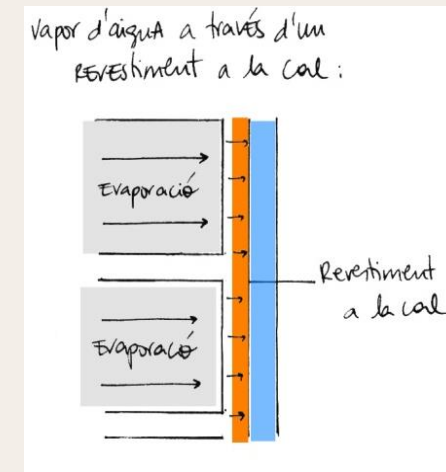
Propietats físiques de l'envolupant

Aïllament tèrmic: és la capacitat dels materials per oposar-se al pas de calor per conducció

Inèrcia tèrmica: relació entre la quantitat de calor que pot absorbir un cos i la velocitat amb que el realitza

Higroscopicitat: és la capacitat dels materials per absorbir la humitat atmosfèrica. Para cada substància existeix una humitat d'equilibri, és a dir, un contingut d'humitat tal de l'atmosfera a la qual el material ni capta ni allibera humitat a l'ambient.

ALTRES VALORS DE LA FUSTA

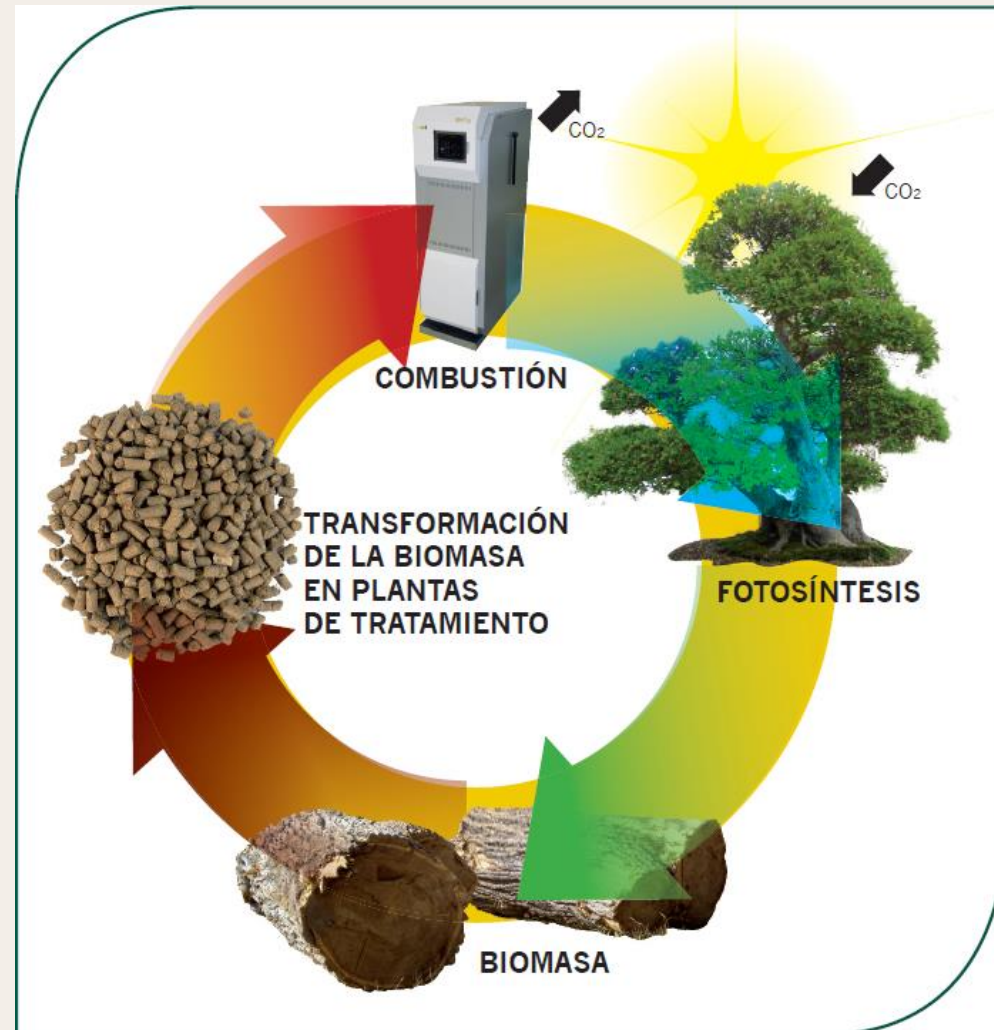

Rehabilitació

- bona **diagnosi** per reutilització:
  - factors biològics
  - factors químics
- reprofitament transformat en la pròpia obra
- reciclatge

Gestió forestal

NAIXEMENT D'UNA NOVA CULTURA ARQUITECTÒNICA

MULTIDISCIPLINAR

- Arquitectura: edificació i urbanisme
- Ciències de la salut i mediambientals
- Economia
- Dret

CSCAE

OMC ORGANIZACIÓN MÉDICA COLEGIAL DE ESPAÑA | CONSEJO GENERAL DE COLEGIOS OFICIALES DE MÉDICOS

Nota de prensa

Médicos y arquitectos se alían para impulsar ciudades más saludables como un factor esencial en el abordaje integral de la salud

ISGlobal **Barcelona**
Institute for
Global Health

PINSAP
Pla interdepartamental
de salut pública

INTERSECTORIAL

- Tècnic: FORMACIÓ
- Industrial: ACOMPANYAMENT
- Administratiu: AGILITAT
- Social: SENSIBILITZACIÓ

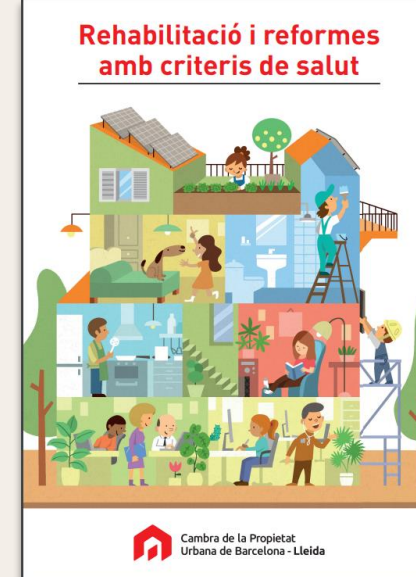
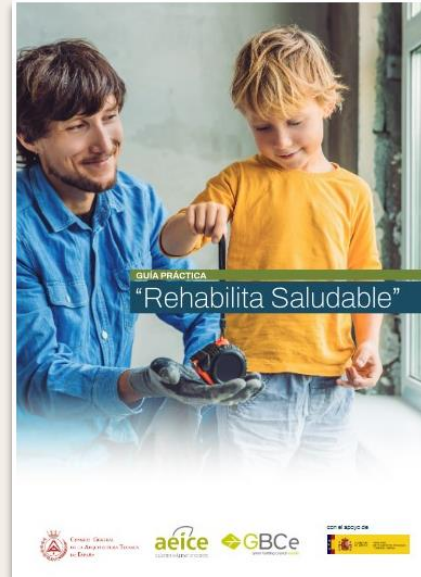
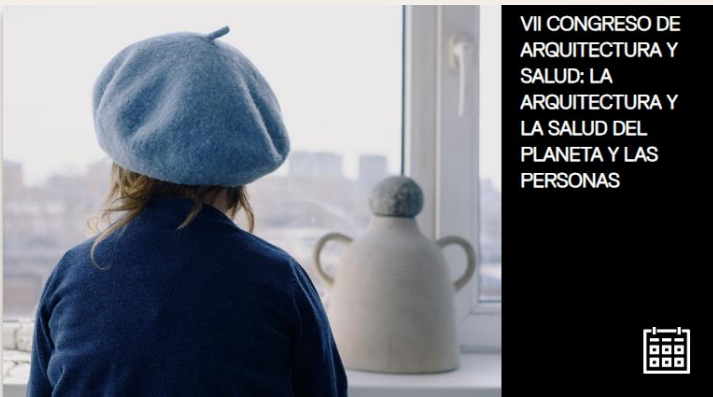
Màsters i Postgraus
**POSTGRAU | ARQUITECTURA
SALUDABLE I BIOCONSTRUCCIÓ**

Inscriu-te

Compartir

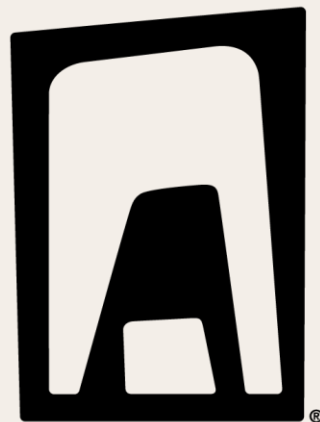
El postgrau en arquitectura i salut et permetrà avaluar la incidència que té l'elecció dels materials, els sistemes constructius i les instal·lacions sobre la salut de les persones i la qualitat de l'ambient interior de les edificacions. Conèixer els detalls específics de cada aspecte per a poder contextualitzar en l'aplicació real global.

Lloc: Escola Sert | Carrer Arcs, 1-3. 08002. Barcelona
Dates: 12 Febr 2024 - 8 Jul 2024
Modalitat: Presencial i en línia
Edició: 5a
Direcció: Sonia Hernández-Montaño Bou
Durada: 144 h
Idioma: Català i Castella

 **FUSTA
CONSTRUCTIVA**

**ARQUITECTURA
SANA**

6è CONGRÉS FUSTA CONSTRUCTIVA

Organitzadors:

GREMI FUSTA I MOBLE 1257

Col·laboradors:

diob

LIGNOMAD

Interempresas

ARQUITECTURA
m
103
ESTRUCTURAS

Patrocinadors:

MACUSA
WOOD SOLUTIONS

scm
woodworking technology

cadwork
@arquima

sebastia

egoin WOOD
GROUP
We Are Wood.

VIVE la
MADERA

tallfusta